

Cofanie liczników będzie przestępstwem. Uwagi do projektu ustawy

data aktualizacji: 2018.01.24

Business Centre Club przedstawił uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz ustawy - Prawo o ruchu drogowym z 7 grudnia 2017 r. BCC pozytywnie ocenia planowane zmiany w Kodeksie karnym w połączeniu ze zmianami w Prawie o ruchu drogowym, ponieważ łącznie tworzą one całość, która daje narzędzie do bardziej skutecznego ścigania tego typu przestępstw.

Przestępstwa związane z cofaniem licznika przebiegu pojazdu mechanicznego są dzisiaj zbyt powszechne i nie ma dla nich przyzwolenia społecznego, co powinno znaleźć odzwierciedlenie w przepisach prawnych.

Obecnie ingerowanie w licznik przebiegu pojazdu mechanicznego nie jest penalizowane. Dopiero cofnięcie licznika mające na celu uzyskanie wyższej ceny sprzedaży pojazdu mechanicznego poprzez wprowadzenie nabywcy w błąd co do jego rzeczywistego stanu technicznego wypełnia znamiona przestępstwa oszustwa stypizowanego w art. 286 Kodeksu karnego. Jednak takie zachowania są trudne do udowodnienia, głównie z uwagi na identyfikację sprawcy w sytuacji, gdy pojazd miał więcej niż jednego właściciela. Organy ścigania mają również problem z ustaleniem czasu popełnienia takiego przestępstwa. Dlatego BCC pozytywnie ocenia wprowadzenie do Kodeksu karnego nowego typu przestępstwa.

Proponowany art. 306a Kodeksu karnego jasno określa znamiona czynu zabronionego, co jest niezwykle ważne dla prawidłowej interpretacji. Projekt przepisu wskazuje czyny zabronione:

1. zmiana wskazań stanu licznika przebiegu pojazdu mechanicznego;

2. ingerencja w prawidłowość pomiaru licznika przebiegu całkowitego pojazdu;
3. dokonanie wymiany licznika przebiegu całkowitego pojazdu wbrew przepisom ustawy;
4. niezawiadomienie stacji kontroli pojazdów o wymianie licznika przebiegu całkowitego pojazdu;
5. nieprzedstawienie pojazdu w stacji kontroli w celu sprawdzenia, czy licznik, zgodnie ze swoim przeznaczeniem, odmierza przebieg pojazdu;
6. uniemożliwienie diagnoście dokonania odczytu wskazania wymienionego licznika wraz z jednostką miary.

Sprawcami czynów mogą być zarówno właściciel, czy posiadacz pojazdu (we wszystkich przypadkach), jak i osoba wykonująca usługę związaną z ingerencją w licznik (w przypadku trzech pierwszych czynów).

Niepokojący jest jednak fakt, że wprowadzona w proponowanym art. art. 306a § 1 i 2 Kodeksu karnego sankcja jest tak samo wysoka dla osoby, która popełnia czyny opisane w punktach 1-3 powyżej, jak też dla osoby która popełnia czyny stypizowane w powyższych punktach 4-6.

Zrównanie celowego działania zmierzającego do ingerencji w stan licznika z brakiem wypełnienia administracyjnych obowiązków przez właściciela czy posiadacza pojazdu nie powinno mieć miejsca.

Ustawodawca powinien zróżnicować te czyny zabronione, biorąc pod uwagę ich szkodliwość oraz wagę. Czytając przepis karny trzeba mieć na uwadze, że proponowany termin na zawiadomienie stacji kontroli pojazdów o wymianie licznika jest bardzo krótki. Zgodnie z projektem art. 81b ustawy – Prawo o ruchu drogowym właściciel lub posiadacz pojazdu samochodowego, ciągnika rolniczego, pojazdu wolnobieżnego, pojazdu wolnobieżnego wchodzącego w skład kolejki turystycznej lub motoroweru jest obowiązany zawiadomić pisemnie stację kontroli pojazdów o fakcie, przyczynie i dacie wymiany tego licznika najpóźniej w następnym dniu roboczym po dniu wymiany licznika przebiegu całkowitego. Niedopełnienie tego obowiązku w tak krótkim terminie wiązałoby się z popełnieniem przez właściciela lub posiadacza pojazdu przestępstwa zagrożonego karą pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Zastanowienia wymaga również, czy obowiązek zawiadamiania stacji kontroli pojazdów o wymianie licznika po tym zdarzeniu, oraz ustalanie przez diagnostę daty wymiany licznika przebiegu całkowitego pojazdu na podstawie pisemnego oświadczenia osoby, będzie spełniało dostateczną funkcję ochronną przed nieuprawnionymi ingerencjami w stan licznika. Zdaniem BCC bardziej skutecznym rozwiązaniem byłoby zgłaszanie zamiaru wymiany licznika, stąd proponujemy tego typu modyfikację. Natomiast proponowany w art. 81b ust. 2 projektu obowiązek przedstawienia pojazdu w stacji kontroli pojazdów w terminie 10 dni od daty wymiany licznika w celu sprawdzenia, czy licznik ten odmierza przebieg pojazdu w jednostkach miary właściwych dla tego rodzaju pojazdu oraz w celu dokonania odczytu wskazania tego licznika wraz z jednostką miary, jest rozwiązaniem potrzebnym niezależnie od przyjętego sposobu zawiadamiania o wymianie licznika.

Projekt przewiduje także, że wymiana licznika przebiegu całkowitego pojazdu jest dopuszczalna jedynie wówczas, gdy licznik nie odmierza przebiegu pojazdu w sytuacji, w której ze względu na jego przeznaczenie, powinien ten przebieg odmierzać. Jest to rozwiązanie słuszne, gdyż wyłącznie uszkodzenie licznika, uniemożliwiające jego prawidłowe działanie, uzasadnia konieczność wymiany licznika.

BCC proponuje doprecyzowanie kto i w jaki sposób miałby stwierdzić, że wymiana licznika

nastąpiła właśnie w takiej dopuszczonej prawem sytuacji.

Gdyby zawiadomienie o zamiarze wymiany licznika następowało przed planowaną datą wymiany, wówczas – przykładowo – stacja kontroli pojazdów mogłaby stwierdzić, czy jest konieczna wymiana licznika. Przy takim rozwiązaniu można byłoby wykluczyć próby wymiany liczników pod pozorem działania zgodnego z ustawą. Brak elementu badania celowości wymiany licznika może doprowadzić do legalizacji działań przestępczych. Projekt przewiduje, że przy każdej kontroli Policja, Straż Graniczna, Inspekcja Transportu Drogowego, Żandarmeria Wojskowa i służby celne będą miały obowiązek spisywania aktualnego stanu licznika kontrolowanego samochodu. Dane te będą trafiały do centralnej ewidencji pojazdów. Podkreślenia wymaga, że spisywane będą liczniki nie tylko pojazdów zarejestrowanych w Polsce, ale także zarejestrowanych za granicą lub w ogóle nie zarejestrowanych. Uprawnione organy będą miały możliwość kontroli liczników pojazdów holowanych i przewożonych. Ustawodawca dąży do ewidencjonowania wszelkich pojazdów, w tym również tych, które są sprowadzane na rynek polski. Zdaniem BCC, jest to rozwiązanie, które w znacznym stopniu przyczyni się do ograniczania procederu nieuprawnionego ingerowania w stan licznika, a przy tym jest rozwiązaniem możliwym do wprowadzenia i nie spowoduje utrudnień w działaniu organów uprawnionych.

W projekcie (art. 81b ust. 6) przewidziano również sankcję w postaci zatrzymania dowodu rejestracyjnego przez diagnostę w trzech przypadkach, tj. gdy:

1. w wyniku sprawdzenia stwierdzono, że licznik nie odmierza przebiegu pojazdu w jednostkach miary właściwych dla tego rodzaju pojazdu;
2. odczyt wskazania tego licznika wraz z jednostką miary nie jest możliwy;
3. właściciel lub posiadacz pojazdu nie złożył pisemnego oświadczenia o dacie wymiany licznika przebiegu całkowitego pojazdu.

Wprowadzenie takich sankcji jest celowe i ma na celu uniemożliwienie właścicielom i posiadaczom pojazdów uchylania się od dopełnienia nałożonych na nich obowiązków.

Dla Stacji kontroli pojazdów w projekcie przewidziano nowy obowiązek, polegający na przekazaniu do centralnej ewidencji pojazdów danych o dacie wymiany licznika przebiegu całkowitego określonego w ustawie pojazdu i wskazaniu wymienionego licznika wraz z jednostką miary. Zmiana w tym zakresie dopełnia pozostałe proponowane przepisy i ma na celu stworzenie historii pojazdu dotyczącej jego przebiegu, co również przyczyni się do walki z przestępstwami polegającymi na manipulacji stanami liczników.

BCC pozytywnie ocenia planowane zmiany w Kodeksie karnym w połączeniu ze zmianami w Prawie o ruchu drogowym, ponieważ łącznie tworzą one całość, która daje narzędzie do bardziej skutecznego ścigania tego typu przestępstw.

Przepisy te będą pełniły również funkcję prewencyjną: z jednej strony przepisy karne wprowadzające zagrożenie karą pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5, a z drugiej strony przepisy wprowadzające rozwiązania mające usystematyzować legalną wymianę licznika oraz ewidencjonowanie przebiegu pojazdów. Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz ustawy – Prawo o ruchu drogowym realizuje dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/45UE z 3 kwietnia 2014 r. w sprawie okresowych badań zdatności do ruchu drogowego pojazdów silnikowych i ich przyczep oraz uchylająca dyrektywę 2009/40/WE, która w motywie 25 stwierdza, że „Oszustwo polegające na fałszowaniu przebiegu powinno być traktowane jako przestępstwo podlegające sankcji, ponieważ manipulacja przebiegiem może prowadzić do błędnej oceny stanu

zdadności do ruchu drogowego pojazdu. Wykrywanie manipulacji lub ingerencji w stan licznika powinno być łatwiejsze dzięki rejestrowaniu przebiegu w świadectwie zdolności do ruchu drogowego oraz dostępowi diagnostów do tych informacji. Komisja powinna przeanalizować kwestię wymiany informacji o wskazaniach drogomierza między właściwymi organami państw członkowskich”.

Źródło: